

**Сумська обласна державна адміністрація
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ**

вул. Прокоф'єва, 38, м. Суми, 40016, тел./факс (0542) 36 10 97, тел. 63 51 00
E-mail: osvita@sm.gov.ua Web:www.osvita.sm.gov.ua Код ЄДРПОУ 39399524

01.03.2021 № 08-13/1422

На № _____ від _____

**Про попередження буліциду
серед здобувачів освіти**

**Керівникам органів управління
освітою сільських, селищних,
міських рад**

**Директорам закладів
інституційного догляду та
виховання дітей**

**Директорам закладів професійної
(професійно-технічної) освіти**

**Директорам закладів фахової
передвищої освіти**

Останнім часом у соціальних мережах та платформах з'являється все більше небезпечних ігр, челенджів, анонімність, безкарність, масштабність і швидкість яких сприяють розповсюдженню через величезну аудиторію в Інтернеті. Ці явища можна розглядати як прояв буліциду, тобто загибель унаслідок кібербулінгу – інформаційного терору, що передбачає систематичні жорстокі дії з боку булера з метою нашкодити, порушити права жертви на безпечне здоров'я і життя, обмежити свободу волевиявлення тощо, використовуючи інформаційно-комунікативні засоби.

Найбільш уразливими в цьому відношенні є підлітки. Це обумовлено тим, що підлітковий вік – це етап активного формування самооцінки, інтересів, моральних уявлень, соціальних установок й потреби в спілкуванні з однолітками. Підліток прагне отримати новий досвід та яскраві емоції, дізнатися, на що він здатний, та усім продемонструвати свою винятковість, а соціальні мережі стають для нього платформою для отримання бажаного: якщо виконаєш челендж краще, яскравіше, крутіше інших, збереш більше переглядів, надихнеш аудиторію повторити, то тебе визнають. Однак, несформована психіка, соціальні невдачі, бажання втекти від реальних проблем, пандемічна ізоляція в сукупності з ненасильницьким постійним нав'язуванням популярних вірусних челенджів знижує критичність підлітка до обраного ним тренду і призводить до відповідних наслідків.

Усе вищезазначене актуалізує питання організації в закладі освіти відповідної профілактичної роботи з усіма учасниками освітнього процесу.

Слід зауважити, що профілактика залучення здобувачів освіти до смертельних квестів, челенджів у закладі освіти буде ефективною за умов:

коли в освітньому процесі організовано психолого-педагогічну роботу, спрямовану на надання допомоги здобувачам освіти в усвідомленні ними життя

як головної цінності та активізацію самопізнання учнів/студентів через психологічну просвіту;

коли дітям надається системна соціально-психологічна та педагогічна підтримка;

коли організовано роботу, спрямовану на збагачення спеціальної компетентності педагогів та батьків. Удосконалення знань і розуміння в області медіакомптенцій, інформаційно-комунікаційних компетенцій батьків, педагогів і вихователів – найкраща профілактика в боротьбі з різними феноменами кіберпростору.

При проведенні просвітницької роботи з учасниками освітнього процесу варто робити:

1. З'ясувати в дітей, що вони знають про випадки потрапляння у смертельні квести, челенджі. Будувати заняття, ґрунтуючись на отриманій інформації.

2. Уникати надання нової для учнів та студентів інформації про смертельні квести. Це може викликати бажання спробувати пограти.

3. Проводити заняття на теми, які частково чи опосередковано пов'язані з участю дітей у смертельних квестах, челенджах. Це можуть бути такі теми: «Безпека дітей в Інтернеті», «Цінність людського життя», «Цінність живого спілкування», «Критичне мислення», «Інформаційна та медіаграмотність», «Як працюють маніпуляції», «Як сказати «Ні», «Моє ставлення до складних життєвих ситуацій», «Національна дитяча «гаряча лінія» – для дітей і про дітей».

4. Включати в заняття для педагогів та батьків інформацію щодо: визначення явищ «смертельні квести/челенджі» та «дитячі суїциди» «кібербулінг» – спільне та різне в поняттях;

причини зацікавленості дітей смертельними квестами/челенджами;

психологічні особливості підлітків;

причини дитячих суїцидів;

формування довірчих стосунків між дітьми та батьками;

методи втягування та утримування дітей у грі;

як реагувати, якщо є інформація про дитину в грі;

вміння розпізнавати небезпеки і захистити себе в соціальних мережах.

5. Ураховувати, що інформація на цю тему, яка надається для учнів/педагогів/батьків, має різнитися за змістом.

6. Використовувати ігрові та інтерактивні методи і форми роботи, які допомагають сформувати та підтримувати довіру у стосунках з дітьми. Це можуть бути тренінгові, інтерактивні заняття, дебати, дискусії, виготовлення учнями пам'яток за темами занять тощо.

У той же час звертаємо увагу на те, що неприпустимо при проведенні профілактичної роботи:

1. Акцентувати увагу на темі смерті, особливо візуалізувати її, просячи, щоб діти уявили, як буде погано їх батькам, коли вони помруть, або як буде погано їм, коли помруть їхні батьки.

2. Постійно надавати дітям одну й ту саму інформацію з різних джерел. Трапляються випадки, коли протягом тижня здобувачі освіти чують інформацію від класного керівника/куратора, практичного психолога, соціального педагога, представників адміністрації, поліції. Це може призвести до перенасичення та викликати бажання пограти в такі ігри.

3. Переобтяжувати заняття інформацією, що викликає негативні переживання. Міфи, страхи, неприйняття, осуд заважають усвідомленню правильних шляхів вирішення проблеми.

4. Детально розглядати будь-які конкретні випадки здійснення самоушкоджень, суїциду, оскільки це має ефект реклами.

При проведенні занять зі здобувачами освіти пропонуємо скористатися посібником «Небезпечні квести для дітей: профілактика залучення / Методичні рекомендації. – К.: ТОВ «Агентство «Україна», 2017. – 76 с.

Директор

Вікторія ГРОБОВА